



Media ja lehdistö

Euroopan unionin tuomioistuin
LEHDISTÖTIEDOTE nro 71/22
Luxemburgissa 28.4.2022

Tuomio asiassa C-804/21 PPU
C ja CD (Luovuttamispäätöksen täytäntöönpanon oikeudelliset esteet)

**Ylivoimaisen esteen – joka tekee mahdottomaksi eurooppalaisen
pidätysmääräyksen täytäntöönpanon – käsite ei kata etsityn henkilön vireille
panemista oikeuskeinoista johtuvia oikeudellisia esteitä**

Kun henkilöä ei ole luovutettu vahvistetussa määräajassa, hänet on päästettävä vapaaksi

Romanian oikeusviranomainen antoi vuonna 2015 kansalaisistaan C:stä ja CD:stä eurooppalaisen pidätysmääräyksen viiden vuoden vankeusrangaistusten ja kolmen vuoden täydentävien rangaistusten täytäntöönpanoa varten. Rangaistukset oli annettu vaarallisten ja erittäin vaarallisten huumausaineiden kaupasta sekä järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaan osallistumisesta.

C ja CD ovat olleet näiden eurooppalaisten pidätysmääräysten täytäntöönpanemiseksi toimitettujen menettelyjen kohteena Ruotsissa. Ruotsin viranomaiset määräisivät vuonna 2020 tekemillään päätöksillä C:n ja CD:n luovutettavaksi Romanian viranomaisille. C ja CD poistuivat kuitenkin ennen näiden luovuttamispäätösten täytäntöönpanoa Ruotsista Suomeen. C ja CD otettiin 15.12.2020 kiinni ja säilöön Suomessa kyseessä olevien eurooppalaisten pidätysmääräysten perusteella.

Korkein oikeus määräsi 16.4.2021 tekemillään päätöksillä heidät luovutettaviksi Romanian viranomaisille. Keskusrikospoliisi vahvisti ensimmäiseksi luovuttamisajankohdaksi 7.5.2021. C:n ja CD:n kuljetusta Romaniaan lentoteitse ei kyetty tätä ennen järjestämään covid-19-pandemian vuoksi. Seuraavaksi luovuttamispäiväksi vahvistettiin 11.6.2021. Luovuttamista lykättiin kuitenkin uudelleen lentoliikenteeseen liittyneiden ongelmien vuoksi. Kolmanneksi luovuttamispäiväksi vahvistettiin CD:n osalta 17.6.2021 ja C:n osalta 22.6.2021. Tälläkään kertaa luovuttamista ei voitu järjestää, sillä C ja CD olivat hakeneet kansainvälistä suojelua Suomessa.

Tämän jälkeen C ja CD vaativat tekemillään hakemuksilla yhtäältä, että heidät päästetään vapaaksi säilöstä, sillä määräaika luovuttamiselle oli kulunut umpeen, ja toisaalta, että heidän luovuttamistaan siirretään heidän turvapaikkahakemustensa vuoksi. Nämä hakemukset jätettiin tutkimatta. Käsiteltävässä pääasiassa on kyse C:n ja CD:n näihin päätöksiin kohdistamista muutoksenhakemuksista korkeimmalle oikeudelle.

Puitepäätöksen 2002/584¹ 23 artiklassa vahvistetaan säännöt, joita sovelletaan eurooppalaisen pidätysmääräyksen perusteella etsittyjen henkilöiden luovuttamiseen sen jälkeen kun täytäntöönpanojäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset ovat tehneet lopullisen päätöksen tällaisten henkilöiden luovuttamisesta. Ellei etsittyä henkilöä luovuteta lyhyen määräajan kuluessa, hänet on päästettävä vapaaksi 23 artiklan 5 kohdan nojalla. Jos luovuttaminen estyy ylivoimaisen esteen vuoksi, määräaika voidaan 23 artiklan 3 kohdan nojalla jatkaa, edellyttäen että täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen ja pidätysmääräyksen antanut oikeusviranomainen sopivat välittömästi uudesta luovuttamispäivästä.

Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy ensin, kattaako ylivoimaisen esteen käsite oikeudelliset esteet, jotka johtuvat eurooppalaisen pidätysmääräyksen kohteena olevan henkilön

¹ Eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä 13.6.2002 tehty neuvoston puitepäätös 2002/584/YOS - Tiettyjen jäsenvaltioiden lausumat puitepäätöksen tekemisestä (EYVL 2002, L 190, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 26.2.2009 tehdyllä neuvoston puitepäätöksellä 2009/299/YOS (EUVL 2009, L 81, s. 24).

vireille panemista täytäntöönpanojäsenvaltion lainsäädäntöön perustuvista oikeuskeinoista, kun täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen on tehnyt lopullisen luovuttamispäätöksen.

Unionin tuomioistuin on tänään antamassaan tuomiossa vahvistanut, että **ennalta arvaamattomana seikkana ei voida pitää sitä, että eurooppalaisen pidätysmääräyksen kohteena oleva henkilö turvautuu** täytäntöönpanojäsenvaltion kansallisessa lainsäädännössä säädettyjen menettelyjen puitteissa **oikeuskeinoihin riitauttaakseen luovuttamisensa pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion viranomaisissa tai että luovuttaminen tämän vuoksi viivästyy. Luovuttamisen oikeudellisia esteitä, jotka johtuvat kyseisen henkilön vireille panemista oikeuskeinoista, ei näin ollen voida pitää ylivoimaisena esteenä.**

Puitepäätöksen 23 artiklassa säädettyjen luovuttamista koskevien määräaikojen ei siis voida katsoa keskeytyneen täytäntöönpanojäsenvaltiossa vireillä olevien sellaisten menettelyjen vuoksi, jotka eurooppalaisen pidätysmääräyksen kohteena oleva henkilö on pannut vireille, kun täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen on tehnyt lopullisen luovuttamispäätöksen. Täytäntöönpanojäsenvaltion viranomaisilla on näin ollen lähtökohtaisesti edelleen velvollisuus luovuttaa kyseinen henkilö pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion viranomaisille vahvistetuissa määräajoissa.

Tämän jälkeen ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy ensiksikin, onko vaatimusta eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen myötävaikutuksesta noudatettu silloin, kun täytäntöönpanojäsenvaltio on antanut poliisiviranomaisen tehtäväksi tarkistaa ylivoimaisen esteen olemassaolon ja eurooppalaisen pidätysmääräyksen kohteena olevan henkilön säilöissäpidon edellytykset sekä päättää tarvittaessa uudesta luovuttamispäivästä, kun otetaan huomioon, että kyseisellä henkilöllä on oikeus milloin tahansa saattaa asia täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen käsiteltäväksi, jotta tämä lausuisi edellä mainituista seikoista. Lisäksi ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy, onko 23 artiklassa tarkoitettujen määräaikojen katsottava päättyneen, minkä vuoksi kyseinen henkilö on päästettävä vapaaksi, jos olisi katsottava, ettei vaatimusta täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen myötävaikutuksesta ole noudatettu.

Unionin tuomioistuin toteaa, **ettei** puitepäätöksen 23 artiklassa edellytettyä **täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen myötävaikutusta ylivoimaisen esteen olemassaolon arvioimiseksi** ja tarvittaessa uuden luovuttamispäivän vahvistamiseksi **voida antaa** pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen täytäntöönpanojäsenvaltion **poliisiviranomaisen tehtäväksi**. Se, että täytäntöönpanojäsenvaltion poliisiviranomainen toteaa ylivoimaisen esteen ja että uusi luovuttamispäivä vahvistetaan tämän jälkeen ilman täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen myötävaikutusta, ei näet täytä puitepäätöksen 23 artiklassa säädettyjä muodollisia vaatimuksia riippumatta siitä, onko tämä ylivoimainen este todellinen.

Näin ollen **tilanteessa, jossa täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen myötävaikutusta ei ole ollut**, puitepäätöksen 23 artiklassa säädettyjä **määräaikoja ei voida pätevästi jatkaa** ja pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa mainittujen **määräaikojen on katsottava päättyneen**.

Unionin tuomioistuin muistuttaa, että puitepäätöksen 23 artiklassa säädetään nimenomaisesti, että **jos eurooppalaisen pidätysmääräyksen kohteena oleva henkilö on kyseisten määräaikojen päättyessä edelleen säilöön otettuna, hänet on päästettävä vapaaksi**. Tästä täytäntöönpanojäsenvaltioon kohdistuvasta velvollisuudesta ei ole säädetty tällaisen tilanteen varalta poikkeuksia. Kun otetaan huomioon täytäntöönpanojäsenvaltion velvollisuus jatkaa eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanomenettelyä, tämän jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen on silloin, kun pidätysmääräyksen kohteena oleva henkilö päästetään vapaaksi, toteutettava kaikki tarpeelliseksi katsomansa toimenpiteet henkilön pakenemisen estämiseksi, vapaudenmenetyksen käsittäviä toimenpiteitä lukuun ottamatta.

HUOMAUTUS: Ennakkoratkaisupyyntö antaa jäsenvaltioiden tuomioistuimille mahdollisuuden tiedustella niiden käsiteltävänä olevan yksittäisen asian puitteissa unionin tuomioistuimelta unionin oikeuden tulkintaa tai unionin toimen pätevyyttä. Unionin tuomioistuin ei ratkaise kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevaa asiaa. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on ratkaista asia unionin tuomioistuimen ratkaisun mukaisesti. Unionin tuomioistuimen ratkaisu sitoo vastaavalla tavoin muita kansallisia tuomioistuinta, jotka käsittelevät samanlaista ongelmaa.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido Euroopan unionin tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti ja sen tiivistelmä](#) julkaistaan CURIA-sivustolla tuomion julistamispäivänä.

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127